

SZÉKASZÓ

KARCFALVI-CSÍKJENŐFALVI KISÚJSÁG

EMLÉKEZÉS MÁRCIUS 15-ÉRE

Az 1848 tavaszán kirobbant forradalom szele hamar elérte vidékünket. Az országos események híre váratlanul felbolygatta a csíki közéletet. Itt a forradalmi eszmék felkarolói liberális eszméket magukévá tevő nemesek, első zászlóvivői pedig a csíksomlyói diákok, akik elsőként álltak ki egy szabadabb társadalom megszerzése érdekében.

A forradalmi eszmék fő megnyilvánulási fóruma a széki közgyűlés volt. Már a Csíksomlyón 1848. április 18-án tartott közgyűlést az események kiváltotta felbuzdulás uralta. Itt ismertették hivatalosan a bekövetkezett változásokat és megfogalmazták a csíkiak követeléseit, valamint az átalakulás érdekében hozott intézkedések garantálásának a módzatait. Az összejövetel hangadója a gyergyóalfalvi Mikó Mihály képviselő volt, aki buzdító szavakkal vázolta az átalakulás célját és mindnyájuk hazafias kötelességét, valamint a szükséges lépések életbeléptetését. Beszédét később sokszorosítva terjesztették.

A székgyűlést levezető Balási József főkirálybíró ekkor még igyekezett vissza-



Gábor Áron

fogni a felbuzdult lelkesedést, mérsékelni a forradalmi hangulatot. A „nép lelkében balul fogalmazott hiedelmek” útbaigazítása végett katonai és polgári biztosok minden faluba való kiküldését szorgalmazta, a kik a

falugyűléseken megmagyarázzák az átalakulás célját és hatását, valamint a közrend és a békeség fenntartásának fontosságát. Indítványát elfogadták. Ugyanakkor a közgyűlés egyhangúlag az unió mellett foglalt állást, és az országgyűlésre választott két képviselőt felhatalmazta az ott hozandó uniói törvények elfogadására.

Az 1848. május 29-én Kolozsváron összeült országgyűlés a csíkiak életében is gyökeres változásokat kiváltó törvényeket hozott: kimondta a személyi szabadságot, a törvény előtti jogegyenlőséget és a jobbágyfelszabadítást; előírta a határőrszervezet megszüntetését és a nemzetőrség megalakítását. A határőrintézmény megszüntetésével megszűnt – többek között – Karcfalva többségét kitevő lakosok állandó katonai kötelezettsége. A jobbágyok eltörlésével a karcfalvi jobbágyok is szabad polgárok lettek, és megváltás útján az addig általuk művelt földek tulajdonosaivá váltak.

Csíkszék 1848. június 15-i közgyűlésén megejtett tisztújításkor a forradalmi változásokat felkaroló eljárókat választottak. Bizalmat szavaztak a magyar kormány-
nak, és a veszélybe került haza védelme érdekében elrendelték a határőrök azonnali táborba szállását. Kimondták a nemesi kiváltságok megszüntetését, és elhatározták a „revindikált” havasok jövedelmének a szék érdekében történő ellenőrzését. A közbátorság biztosítása érdekében biztosokat neveztek ki, Karcfalvára és Csíkjénőfalvára Lukács Ignácot. Ekkor választották meg a pesti népképviselői országgyűlésre csíki képviselőnek Mikó Mihály mellett a **karcfalvi Mihály Gergelyt**, aki ottani tevékenységével öregbítette Karcfalva hírnevét is.

1848 nyarán elkerülhetetlenné vált a Habsburg Birodalommal való kenyértörés polgárháborúhoz vezetett. Az 1849 augusztusáig tartó szabadságharc elbukott ugyan, de a forradalom vívmányai révén lefektette a szabadság és egyenlőség elvein alapuló polgári társadalmi rendre való áttérés alapjait.

Dr. Pál-Antal Sándor

Petőfi Sándor EGY GONDOLAT BÁNT ENGEMET...

Egy gondolat bánt engemet:
Ágyban, párnák közt halni meg!
Lassan hervadni el, mint a virág,
Amelyen titkos fereg foga rág;
Elfogyni lassan, mint a gyertyaszál,
Mely elhagyott, üres szobában áll.
Ne ily halált adj, istenem,
Ne ily halált adj énnekem!
Legyek fa, melyen villám fut keresztül,
Vagy melyet szélvész csavar ki tövestül;
Legyek kőszirt, mit a hegyről a völgybe
Eget-földet rázó mennydörgés döntle...
Ha majd minden rabszolga-nép
Jármát megunva síkra lép
Pirosuló arccal és piros zászlókkal
És a zászlókon eme szent jelszóval:
"Világszabadság!"
S ezt elharsogják,
Elharsogják kelettől nyugatig,
S a zsarnokság velök megütözködik:
Ott essem el én,
A harc mezején,
Ott folyjon az ifjui vér ki szivemből,
S ha ajkam örömteli végszava zendül,
Hadd nyelje el azt az acéli zörej,
A trombita hangja, az ágyudörej,
S holttestemen át
Fújó paripák
Száguldjanak a kivivott diadalra,
S ott hagyjanak engemet összetiporva.
Ott szedjék össze elszórt csontomat,
Ha jön majd a nagy temetési nap,
Hol ünnepélyes, lassu gyász-zenével
És fátyolos zászlók kíséretével
A hősokeket egy közös sírnak adják,
Kik érted haltak, szent világszabadság!

Pest, 1846. december



A KARCFALVI MIHÁLY GERGELY CSÍK 1848-AS KÉPVISELŐJE

Mihály Gergely (1797 – 1890) Karcfalva egyik legnevesebb személyisége. Lófő családból származott. Valószínűleg az 1701-ben Mihály Deákként említett iskolamester leszármazottja. A csíksomlyói ferences gimnáziumban, majd Gyergyószentmiklóson járt iskolába. Közéleti pályafutását szülőfalujában kezdte, ahol 1815 után nótárius volt. 1821-től felcsíkszéki gyakorló ülnök, majd írnok lett. 1829-ben rendes törvényszéki bírónak választják. Ettől kezdve a csíkszéki előjáróság oszlopos tagja. Többnyire Felcsíkszék törvényszéki bírói tisztségét tölti be. 1846-ban a széki úrbéri bizottság tagja, 1848-ban a szék jegyzője, majd Csík-, Gyergyó-, Kászonszék törvényszéki ülnöke lesz.

1848. június 5-i népgyűléssé alakult székgyűlés a pesti országgyűlésre Csík egyik képviselőjévé választja, amelyen aktívan tevékenykedik. A szabadságharc leverése után meghurcolják, majd egy ideig visszavonul és gazdálkodik. Az abszolutista osztrák közigazgatás visszavonása után, 1861-ben ismét színre lép. 1861 áprilisában alkotmányos alkirálybíróvá választják, de a következő évben a politikai viszonyokra reagálva a szék tisztikarával együtt lemond. 1863-ban ismét országgyűlési követ, de a magyar képviselőtársaival együtt a nagyszebeni országgyűlést törvénytelennek tartva, nem vesz részt annak munkálatain. 1865-ben ismét országgyűlési képviselő, de 1866-ban lemond. A kiegyezés után 1867 – 1871 között csíkszék alkirálybírója. A közigazgatás 1871. évi átszervezése után, 70 éves korában visszavonul.

Mindvégig Karcfalván lakott. Kétszer nősült. Első felesége Potyó

Julinanna, a második Gál Katalin volt.

Széki jegyzőként, majd országgyűlési képviselőként aktív részese az 1848 – 1849-es forradalmi és szabadságharcos eseményeknek. 1848 nyarán és őszén Pesten tartózkodik, ahol részt vesz az országgyűlés munkálatain. Mandátumát július 10-én igazolja a képviselőház. Részt vesz az oktatási, az újoncozási törvény, majd

függetlenségét, teljes önállóságát és demokrata köztársasággá alakítását tüzte zászlójára. Nemsokára hazatér. Az orosz betörést követően felcsíki királybíróvá teszik, de három hónap után Heydte osztrák kormánybiztos felmenti tisztségéből. Önéletírásában azt írta, hogy e tisztséget rá erőszakolták volt.

1850-ben elfogják, egy hónapig Csíksomlyón fogságban tartják, majd



az úrbéri megváltás kérdésének vitájában, tagja a Bécsbe küldött 100 tagú küldöttségnek. Kortársai és képviselőtársai „régii ellenzék hű bajnoka”-ként jellemezték őt. A szőlődézmaváltság vitájában a szegények érdekében lépett fel. Azt az elvet vallotta, hogy akinek ¼ teleknél kevesebbje van, annak a megváltását vállalja magára az állam. 1848. november 13-án, az erdélyi véres események miatt több képviselőtársával együtt hazajön. De december 9-én ismét Pesten van, és a Magyar Hadi Főtanoda vallásoktatása tárgyában tartott szavazáson már igennel szavaz.

Az országgyűlés Debrecenbe költözése után, 1849. január 20-án újra hazatér, majd áprilisban visszamegy. Tagja lesz az 1849. április 5-én alakult Radical Pártnak, amely Magyarország

Pestre viszik. Itt halálra ítélik, de 1851. október 7-én kegyelemben részesítik. Állítása szerint Kedves Lajos volt honvéd százados és mostoha fia, Lukács József irigységből tett feljelentése miatt vált megtorló büntetés áldozatává.

A matuzsálemi kort megért Mihály Gergely 52 évet töltött közszolgalatban. Mind ez alatt hűségesen szolgálta népét, és becsülettel képviselte azt nemcsak helyi, hanem országos viszonylatban is. Illik nemes elődeink közt nyilván tartanunk, róla megemlékeznünk, és példaadását a mindennapi életben követnünk. Földi maradványai a karcfalvi templomkertben nyugszanak.

Dr. Pál-Antal Sándor

ÚJABB SIKERES ÉVET ZÁRTUNK

A 2009-es esztendő az előzőekhez képest egy kissé gyengébb volt, de lehetőségeinkhez és erőnkhez képest próbáltuk eredményessé tenni. Próbáltuk folytatni, és befejezni a már megkezdett beruházásokat, illetve újat kezdeni. Folytattuk a Ravatalozó munkálatait, a régi tanács épületének átalakítását Községi házzá, a kultúrotthon felújítását, a műjégpálya befödési munkálatait, illetve a szennyvízhálózat kialakításának munkálatait.



Sikerült befejezni a községközpontban lévő park és játszótér kialakítását illetve felújítását, valamint a kultúrotthon hátánál lévő szabadtéri színpad építésének munkálatait.

Új beruházásokat is elkezdünk, Jenőfalva központjában, a kultúrotthon hátánál egy park, illetve játszótér kialakítása, illetve az erdei utak rehabilitációja (Loki út, Jenőfalvi borvíz út). Sikerült elkészíteni Madicsa fürdőnek az előzetes megvalósíthatósági tanulmányát, amely egy fontos lépés a fürdő felvirágoztatásának folyamatában.

Azonban nemcsak a Helyi Tanács tevékenykedett eredményesen. A községben lévő civil szervezetek is kivették a részüket pályázat útján a község szebbé tételéből. A Hargita Karcfalva Sportegyesület egy pályázatot nyújtott be a Bányavidékek Fejlesztéséért Nemzeti Ügynökséghez, melynek tárgya a karcfalvi futballpálya mellett lévő épület felújítása illetve öltözők és illemhelyek kialakítása az

épületben. Ez, a 2008-ban benyújtott pályázat a 2009-es évben valósult meg. Ugyanebben az évben a Bitykó Zenei egyesület is sikeresen pályázott a fent említett ügynökséghez, az általa működtetett gyerek-fúvószenekar hangszerálmányának bővítésére. Ez a program is 2009-ben valósult meg. A Bányavidékek Fejlesztéséért Nemzeti Ügynökségtől sikerült még egy forrást lehívni a 2009-es esztendőben. Ezúttal a község egy másik

amelyben színes programokkal tudtuk a község lakóit illetve az elszármazott karcfalviakat szórakoztatni. Persze ez nem sikerült volna a helyi intézmények, közbirtokosságok, az egyház, illetve a község civil szervezeteinek segítségével nélkül, mert csak összefogva lehet tartalmas és szép programot összeállítani.

A 2009-es év a Felcsíki kistérség számára egy eredményes évnek mondható, hisz teljes mértékben újjászerveződött, új menedzserrel, és új elnökkel az élén. Sikerült két nagyszabású pályázatot benyújtani. Egyik az Európai Unió vidékfejlesztési programján belül (313) a településeken információs táblák elhelyezésére, másik szintén az Unió egyik programján belül (322) a felcsíki falvak infrastruktúrájának fejlesztésére (utak, kultúrotthon, iskola stb.)

A tavalyi év azonban nemcsak az eredményekről szól, hanem a kudarcokról is. A szűkös költségvetés miatt az elkezdett beruházások mindegyikét nem tudtuk befejezni, és nem tudunk annyi új programot, beruházást sem elkezdni, mint az előző években.

A fentiek alapján bizakodva tekintünk a jövőbe, a rossz kilátások ellenére is. Reméljük, hogy a gazdasági válságon felül tudunk emelkedni, és folytatni az elkezdett munkát.

*Gábor Tibor
Polgármester*

FELHÍVÁS!

A megyei vízügyi igazgatóság munkatársai a község területén átfolyó Olt mentén folytatják a fűzfák metszését. Ez a munkálat az igazgatóság hatáskörébe tartozik és a levágott faanyag és hulladék is a tulajdonukat képezi, amelyet elszállítanak. Ha valaki mégis igényt tart a faanyagra, akkor saját maga levághatja, azzal a feltétellel, hogy teljesen tisztán hagyja a területet. Ezt azonban jelezni kell a polgármesteri hivatalnál.

egyesülete, a Csörgő Fiatalok Szervezete nyújtott be sikeres pályázatot az újonnan épült ravatalozó környékének rendbetételére, illetve parkosítására. Mindhárom projektben partner volt Karcfalva Község Helyi Tanácsa.

Persze a fent említett civil szervezeteknek még más kisebb programjaik és pályázataik is voltak, amelyeket most nem sorolunk fel. Többek között Hargita Megye Tanácsa is támogatta őket. Ezúton is köszönetet mondunk a pályázatok támogatásáért.

A községben 2009-ben egyéb fontos programokra is sor került. A Pünkösdi Búcsú alkalmával a Duna Televízió közel egynapos élő adást közvetített községünkben, amely nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a község ismertebb legyen Romániában, Magyarországon illetve az egész világon.

Sikerült a hagyományhoz híven augusztus 14-16 között tizedszerre is megszervezni a Nagyboldogasszony Napokat,

MIT JELENT HÚSVÉTRA KÉSZÜLNI?



Nagyböjt idején a kereszténység legnagyobb ünnepére, Húsvétra készül. Ez az időszak 40 napos. /hamvazószerdától nagycsütörtökig/. Azért annyi, mert a mi urunk Jézus Krisztus is 40 napon át böjtölt a pusztában miután megkeresztelkedett, nyilvános működése előtt. Ebben az időszakban nem csak tápláléktól tartóztatta meg magát, hanem csendben, minden zajtól távol figyelt a mennyei Atyára.

A csend, mindenkinek nagyon fontos kellene legyen. Hiszen csak a csendben vagyunk képesek szembenéznünk önmagunkkal, életünkkel. Ennek ellenére állandóan körülvesz bennünket a zaj, éjjel és nappal. Gondolok a rádióra, televízióra, DVD és CD lejátszókra, melyek állandóan elvonják figyelmünket magunkról. Mindenre figyelünk, csak magunkra nem.

A szentmise nem csak azért fontos, mert előírja Isten 10 parancsolata és az anyaszentegyház 5 parancsolata. Azért is fontos, mert a héten egyszer egy órán át csendben vagyok, amikor Istenre és magamra figyelek. Felül vizsgálom az eltelt hetet, hogy mit tettem helyesen és mit helytelenül. Vagy: mit tervezek a jövő hétre és azt, hogyan tudom megvalósítani. Aki nagyon fél a csendtől, annak életében nincs rendben valami.

Az Úr Jézust 40 napos böjtje után megkísértette a sátán.

Mi a kísértés: olyan belső késztetés, ami olyan vélt, valós, vagy kellemes dolog elérésére ösztönzi a személyt, amelyet valamelyik erkölcsi, vagy isteni törvény tilt. /pl. lopás./

A sátán létezése a keresztény hit tanítása szerint nyilvánvaló. Ennek ellenére ma nem szívesen beszélnek létezéséről.

Tudománytalannak tartják, középkori maradványnak, hogy ti. a sátánnal ijesztgették az akkori embert. Egyszóval, ma hittudós ezzel kapcsolatban könyvet, cikket nem ír. Nem akarja lejártni magát. Ezzel kapcsolatban történt egy érdekes eset. Közvélemény kutatást rendeztek tudós emberek körében. Kérdések között volt egy ilyen: hiszel-e az ördög létezésében. Az egyik tudós igennel válaszolt. Amikor ennek okát kérdezték azt válaszolta: az ember annyira szereti a szépet, a békét, a harmóniát, a jót, és amíg ennek ellenére még is létezik igazságtalanság, gyűlölet, szegénység, lágerek, börtönök a sátán létezését nem tagadhatjuk. Szent Pál apostol is így panaszkodik: Látom magam előtt a helyeset, a jót, amit meg kellene tennem és mégis, azt teszem, ami helytelen és rossz. Vagy gondoljunk a sátánista mozgalomra, ahol annyi sok fiatal élete fut zátonyra.

Végül is húsvéti előkészületünk nem lesz hiába való, ha megszeretem a csendet. Megbarátkozom vele.

És akkor sem: ha kérem Istent, hogy a kísértések idejére erőt adjon, hogy azoknak képes legyek ellen állni.

Farkas Árpád
plébános

TUDJA-E, HOGY

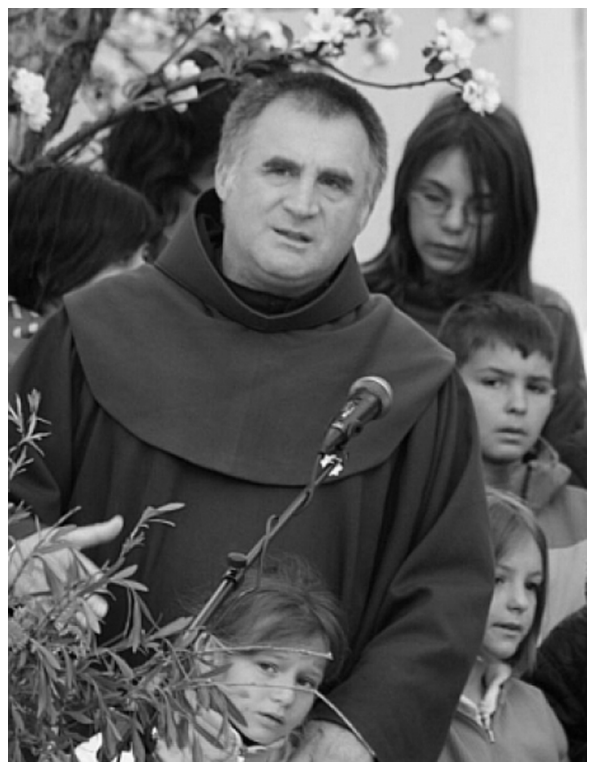
Felavatták községünkben a Szent Ferenc Alapítvány Napközijét. Csaba testvér gondolatai váltak valóra e hónap 10-e délutánján, amikor a Szent Ferenc Alapítvány vezetőjének jelenlétében megalakult az a napközi otthon, amely az itt élő hátrányos helyzetű gyermekek délutáni nevelését, foglalkoztatását hivatott felvállalni.

Újdonság ez számunkra, hisz ezidáig nem volt hasonló jellegű nevelési forma községünkben. Éppen ezért CSABA TESTVÉR munkatársai jelenlétében a szülőkkel és gyermekekkel, valamint a nagyszámú meghívottal ismertette a megnyitandó napközi működési alapelveit. Amint mondotta, az országban több ilyen létesítményük van. A tanítók javaslata alapján az ide beíratott gyerekek az iskolai órák után egy nevelőnő felügyelete mellett az iskolában erre a célra berendezett teremben maradnak. Itt tovább tanulnak, közben játszanak, sportolnak, szórakoznak.

Az Alapítvány biztosítja az anyagiakat: a nevelő javadalmazását, a gyermekek délutáni étkeztetését, vagyis az egész napközi működésének felügyeletét. Mindez díjmentesen történik, a szülők anyagi hozzájárulása nélkül. A napköziben, ahol déli 12 és este 6 óra között történik a felügyelet, ezidáig 16 gyermeket írtak be a szülők, és Gyenge Anna nevelőnőre bízta őket.

Megemlítjük még, hogy a jótévedők meglepetésként elhozták magukkal a Csíkszeredai ROLE zenei együttes több tagját, akik vidám gyermekdalokkal szórakoztatták a jelenlévőket.

(Németh Sz.)



ÚJ EGYHÁZTANÁCSOT VÁLASZTOTTUNK!

Egyházközségünk életében jelentős eseménynek voltunk tanúi, amikor újesztendő első vasárnapján új egyháztanácsot választhatott a hívek közössége. A választott testület tagjainak megbízatása 3 évre szól.

A választott egyháztanács tagjainak ünnepélyes eskütételére 2010. február 7-én ft. Boros Károly főesperes jelenlétében a nagymisén került sor. A főesperes úr felolvasta az érsek úr leiratát, melyben jóváhagyta az egyháztanácsot, majd a tagok ünnepélyes esküvel fogadták meg, hogy életükkel, munkájukkal az egyház javát fogják előmozdítani, lelki és anyagi érdekeit legjobb lelkiismeretük szerint fogják szolgálni, a rájuk bízott vagyont pedig hűségesen fogják kezelni. Ehhez kérték Isten áldását, minden szentek és templomunk védőszentjének, a boldogságos Szűz Máriának pártfogását, valamint a hívek áldozatos támogatását.

Az új egyháztanács 21 tagot számlál, 19 választott személy, a kántor és a hitoktató hivatalával járó kötelezettségből tagja a képviselőtestületnek.



Az egyháztanács elnöke a plébános, csak ő jogosult az egyháztanácsülés összehívására. Az egyháztanács választja a megyebírót és a jegyzőt. Az egyháztanács tagjai nem kapnak munkájukért fizetést.

Melyek az egyháztanács feladatai?

Elsősorban a lelki, karitatív, istentiszteleti, hitbuzgalmi élet támogatása, valamint a betegek, a segítségre szoruló, vallásoktatásra kötelezettek számbavétele. A katolikus lapok terjesztése, a templomi rendre való felügyelet, de ezen feladatok végrehajtásában azok a hívek is segíthetik munkájukat, akik nem tagjai az egyháztanácsnak.

Az egyháztanács hatáskörébe tartozik még a költségvetések megszavazása, számadások elkészítése, ingóságok leltári nyilvántartása, bizottságok létesítése a templom, az egyházi épületek, a temető gondozására.

Az alakuló tanácsülésen titkos szavazással történt a **megyebíró** megválasztása.

Bartalis Ágoston kapta a legtöbb szavazatot, és vállalta a tisztséggel járó feladatokat is. Őt **Bíró Sándor** jenőfalvi megyebíró helyettes segíti munkájában. A jegyzői feladatokat egyhangúlag **Kelemen Erzsébetre** bízta.

Az egyháztanács tagjai névsor szerint: Ágoston Dénes, Bálint Zoltán, Bartalis Ágoston, Bíró Sándor, Bíró Vince, Both

Ernő, Gábor Albin, Imets László, Kedves Antal, Kelemen Erzsébet, Kosza Levente, Kozma Ervin, Márk Elemér, Márk Ferenc, Márton József, Márton László, Márton Zolt, Mihály Árpád, Nagy László, Péter Vince, Szígyártó Zoltán.

K.E.

ELKÉPZELÉSEINKET CSAK KÖZÖS ERŐVEL TUDJUK MEGVALÓSÍTANI

- Villáminterjú Bartalis Ágoston megyebíróval -

A hívek nemrég választották meg az új egyháztanácsot, melynek alakuló ülésén téged választottak megyebírónak. Milyen tervekkel, elgondolásokkal kezdték az egyáltalán nem könnyű munkát?

Beiktatásunk után nem sokkal találkoztunk és próbáltuk felmérni azokat a teendőket, amelyek sürgősen megoldásra várnak. Elég sok van belőlük, amelyek anyagi befektetést is igényelnek, de vannak olyan dolgok, amelyeket egy kis jóindulattal a hívekkel együtt pénz nélkül is megtudunk valósítani. Gondolok itt elsősorban a templom, a papilak és a temető körüli tavaszi nagytakarításra, a készülő ravatalozó környékének rendbetételére stb. Felújítjuk a papilak körüli vaskerítést, valamint a bejárati kaput. Már felújítottuk a kötemető kapuját, **Prezmer Károly és Bálint Sándor** saját költségükön végezték el a munkálatokat, amelyet ezúton köszönünk. A kántori lakot is újra kell földni.

Úgy értesültem, hogy a templom teljes körű felújítása is a tervek között szerepel.

Igen, ez egy bonyolult folyamat, több megyei és központi intézmény jóváhagyása szükséges. Folyamatban van a terv elkészítése, ami magába foglalja az összes javítást, a külső és belső meszelést, valamint az egész templomtető újrafödését. Mindezek elvégzése nagyon sokba kerül, de pályázat útján próbálunk pénzt szerezni hozzá.

Apropó, pénz! Mi lesz a ravatalozó további sorsa?

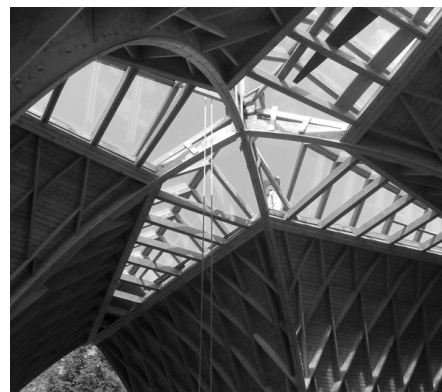
A ravatalozó felszentelését augusztus 15-re tervezzük, de még elég sok pénz kell hozzá. Különben vannak olyan hangok a

községben, hogy miért kellett ilyen drága építményt emelni. Ez egy olyan terv alapján készül, amely multifunkcionális jelleggel szervesen beilleszkedik az adott környezetbe. Egy ilyen létesítmény nem kérdőjelezheti meg szükséges vagy szükségtelen voltát, hisz mindenképpen az egyházközség ékességei közé tartozik. Nem illik tehát lebecsülni és szükségességét vitatni. Hogy máshol hamarabb elkészült a ravatalozó, az igaz, de ott a hívek zokszó nélkül adakoztak. A mi esetünkben a hívek csak egy negyed részt kell álljanak, de az is még mindig kérdéses marad. Szükség van tehát a hívek összefogására, minden család anyagi áldozatára. Csak így tudjuk az egyházközség híveit képviselni.

Milyen elképzelés van a vártemplom látogatásáról, a turizmus fellendítéséről?

A községi képviselő testületnek és a polgármesteri hivatalnak vannak bizonyos ötletei, ezeket mi is felkaroljuk. Gondolom, közösen megtaláljuk a legjobb utat, hogy az idegen látogatók ne távozzanak elégedetlenül az egyházközségből. Ezekről bővebben talán a későbbiekben.

Lejegyezte: N. Szilveszter



„AKI SZEMETEL, AZ ÉLJEN SZEMÉTDOMBON”

A címben megfogalmazott vélemény nemrég hangozott el egy megyeszintű környezetvédelmi céllal rendezett találkozón. A téma nem új keletű, egyre több zöld jellegű civil szervezet teszi szavá a településeken eluralkodó rendellenességeket,



megoldást keresve környezetünk tisztántartására és a környezettudatos szemléletmód kialakítására.

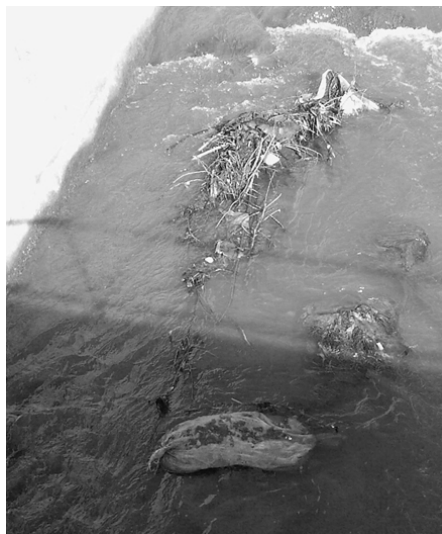
Nos, ennek érdekében egy tavaszra tervezett nagyszabású településtisztítási, hulladékgyűjtő akciót próbálnak elindítani, amelynek megvalósításához partnereket keres a környezetvédelmi ügynökség.

Lehetünk-e mi, karcfalviak, jenőfalviak partnerek ebben az akcióban? – tegyük fel a kérdést magunknak és nézzünk szét településünkön. Annak ellenére, hogy a szemétyűjtés immár szervezeten történik és fizetünk is érte, havonta kétszer elszállítják a kitétt kukák tartalmát, mégis úton-útfélen láthatunk eldobott papír és műanyag tasakokat. Hasonló jelenség a víz partján, vagy a folyómederben megakadt zsákok, döglött állatok és műanyag palackok látványa. Igaz, azt is mondhatjuk, nem mind tőlünk származik, de mégis feltevődik a kérdés: mit lehet tenni, hogy a mellékelt képeken is látható esetek ne forduljanak elő? Arra gondolunk, talán egyszerűbb lenne összeszedni az itt-ott elszórt szemetet, összegyűjteni egy helyre és elszállíttatni



az erre szakosított céggel. Ki fizetné azonban mindezt? A közpénzből nem telik, de különben is a szervezett akciókban sem szívesen vesszük ki részünket, amire volt példa községünkben. Az is igaz viszont, hogy a megtisztított részeken rövid időn belül újból megjelenik a szemét.

A környezetvédők gondolkoztak a fentiekben és véleményük szerint a megoldást hosszú távon kell keresni olyan programok bevezetésével, amelyek hatékonyan szolgálják a környezettudatos szemléletmód kialakítását. Ennek érdekében fontos feladat hárul többek között a nevelőkre – szülőkre, tanárookra -, akik sokat tehetnek a gyermekek ez irányú érdeklődésének felkeltésében. Mert legyünk őszinték. Legtöbbször az iskolás gyermek az, aki a úton eldobja az üres tasakot, de ritkán látni olyant, aki fel is venne a földről egy darab papírt, vagy más eldobott szemetet.



Ne fogjunk azonban mindent a gyermekekre. Mi, felnőttek sem vagyunk kivétel. Még mindig van, aki „kicsempeszi” a szemetet a mezei utak mellé, vagy a folyómederbe dobja azt. A fent említett településtisztítási akciónak csak akkor lehetünk partnerei, ha egymásra vigyázunk, vagy egymást figyelmeztetve próbáljuk megakadályozni környezetünk szennyezését. Nem szabad megharagudni, ha valaki ezért megszólít. Igaz, elsősorban saját lelkiismeretünket és öntudatunkat kell „csiszoljuk”, hogy eleget tegyünk az ez irányú elvárásoknak.

Mindezekkel kapcsolatban nézzük az említett találkozó résztvevőinek egyik

igényét, mi szerint „... az illetékes hatóságokra, állami intézményekre kellene folyamatosan nyomást gyakorolni ... , hogy konkrét lépéseket tegyenek a tiszta környezet érdekében, ugyanis a környezetőrség ellenőrei mellett a helyi önkormányzatoknak, rendőröknek is törvényes jogukban áll bírságot kiróni a környezet-szennyezésért, azonban igen kevesen éltek ezzel a joggal.” (Csonta László, Zöld SzékelyFöld Egyesület, Hargita Népe, február 22.- szám.)

Németh Sz.

RÖVIDEN A RONCSPROGRAMRÓL

A Remat kirendeltségeinél javában folyik a régi autók leadása. A környezetvédő akció érvényes minden olyan személyre, aki a régi, tíz évnél idősebb autóját leadja, amiért egy 3800 lejes értékjegyet kap. Ezzel az értékjeggyel szabadon rendelkezik, akár el is adhatja. Újdonság, hogy ezek az értékjegyek három erejéig átruházhatók más személyeknek is, vagyis egy új autó vásárlásához már nem csak egy, hanem három értékjegyet lehet felhasználni.

A leadható autóknál követelmény a rendezett tulajdonpapírok mellett, hogy érvényes rendszám legyen az autón. Nem kell működőképes legyen, de minden fontosabb alkatrészrel rendelkeznie kell, vagyis motorral, kapcsolószekrényvel, hibátlan alvázszámmal. Bővebben a csíkszeredai Remat kirendeltségénél lehet érdeklődni.



SPORT

ÉRDEMES A JÉGKORONGOT TÁMOGATNI

Az idei tél folyamán a műjégpályán annak ellenére, hogy építkezés alatt áll, rendszeresen folytak az edzések, bajnokságok, de a közkorcsolyázás sem maradt el. Elmondhatjuk, hogy érdemes ezt a sportágat folytatni és támogatni, mivel népszerűsége is bizonyítja ezt a tényt. A szezonban több országos, körmérkőzéses bajnokságot rendeztünk. Ilyen például az U-10-es korosztály keretében több mint tíz csapat mérte össze erejét, közöttük a karcfalvi gyerekek, akik eredményesen szerepeltek.

A nagyobb korosztályok, az U-12 és U-14-es csapatok az országos kör-

mérkőzéseken is részt vettek Buzău-ban, Bukarestben, és Kézdivásárhelyen. Az anyagiakat a Madicsa Hockey Club biztosította.

Elmondhatjuk, hogy a rendszeres edzések eredménye meglátszott a csapatok idei szereplésén, így reális esély van a felsőbb kategóriájú csoportba jutni. Itt említjük meg az amatőr bajnokság megszervezését, ahol lehetőség adódott az idősebb generációt képviselők igényeinek kielégítésére.

A fentiekből kitűnik, hogy nem hiábavaló a műjégpályán történő nagy beruházás, mivel ez a sportág egyik kedvelt játéka

a székely embernek, hisz ez által is megismerhetnek minket a nagyvilágban.

Karda Csaba



KRÓNIKA

Ez év január 31-én templomi perselyezés volt a Haiti földrengés áldozatainak megsegítésére. Minden jóérzésű ember, aki részt vett a szentmisén, szívesen adakozott, hisz a TV-ben látva a katasztrófát, keresztényi kötelességének tartotta bővebben adakozni a rászorultaknak. A megszokott perselyezéssel szemben ezúttal több mint háromszoros összeg gyűlt össze, amelyet eljuttattak az illetékes egyházi szerveknek.

NYUGDÍJASOK BULIJA

Ebben az évben is, akárcsak az előzőekben farsangvégi találkozóra gyűltek össze a REMÉNYSUGÁR nyugdíjas csoport tagjai, hogy a farsang utolsó vasárnapján szórakozva, vidáman lépjenek át a nagyböjti időszak küszöbét.

A hagyományokhoz híven a szervezők nemcsak ételről-italról gondoskodtak, hanem vidám jelenetekkel is próbálták meghittebbé tenni az estét. Külön élmény volt az együttlétnék a cigány ruhába öltözött mókázó csoport fellépése, Szabó Béla kivételes „színészi” tehetsége. Nem hiányzott a tombola húzás és a maszkok viselése sem, a zenészek pedig húzták a talpalávalót, „megleckéztetve” az örökifjú táncosokat.

Hasonló mulatságon ünnepelték meg „arankamentesen” a nők napját is.

Mindent összegezve, kellemesen szórakozott a társaság, jó buli volt mindkét esetben.

(N. Sz)

*

Február 12-én a jenőfalvi önkéntes tűzoltó alakulat tagjai baráti találkozót tartottak, ahol felelevenítették a régebbi eseményeket és újra megbeszélték az esetleges tűzoltással kapcsolatos teendőket. Közben bemutatták a jelenlegi csapatról készített új tablót és a lemondott **Kozma Mihály** helyett **Szekeres Attila** fiatal tűzoltót választották meg parancsnokuknak.

Itt említjük meg, hogy a **Megyei Tanács 5 db. tűzoltósíakot, Vízi András**, karcfalvi lakos pedig díjmentesen **2 új gázmaszkot** adományoztak a községnek, amelyeket az előjárók köszönettel nyugtáznak.

*

Február 19-én a Polgármesteri Hivatal Bibliotet-központ termében a községvezetők bemutatták a Felcsik kistérség és Karcfalva község integrált fejlesztési stratégiáját. A vetítéssel egybekötött bemutató után érdekes beszélgetés alakult ki a többnyire helyi vállalkozók és a községi előjárók között. Ezúttal sok olyan javaslat hangzott el, amelyek megvalósítása csak odaadó munkával és megfelelő hozzáállással történhet meg. Ezért is gondolták a jelenlévők, hogy érdemes időnként összeülni, és megbeszélni azokat a teendőket, amelyek hasznosak a közösség számára, figyelembe véve az említett fejlesztési stratégiában foglaltakat.



A CSÍKKARCFALVI KÖZMŰ (IVÓVÍZ ÉS CSATORNA) SZOLGÁLTATÁSRÓL

A huszonegyedik század civilizációs fokmérője az, hogy van-e egy településen vezetékes vízszolgáltatás és a háztartási fáradt vizet, szennyvizet összegyűjtő csatorna rendszer vagy nincs.

Önök büszkén nyugtázhatják azt, hogy községük azok közé tartozik, ahol ez az elvárás megvalósult. Az ország falvainak, községeinek csupán 30-40 %-a mondhatja el ezt magáról.

Karcfalva előljáróinak 2004-2007 között sikerült – a község nem kis anyagi erőfeszítése és utánajárás után- európai Unió pénzeket (közel 800 000 eurót) a SAPARD programból lehívni a község



ivóvíz rendszerének kiépítésére és kb. 2 730 000 lejű kieszközölni a román kormánytól a 7-es kormányrendelet alapján a háztartási szennyvizet összegyűjtő csatornarendszer kiépítésére.

Ebből a beruházásból megvalósult közel 24 000 m vízvezeték, 84 utcai kút és 9 tűzcsap Karcfalva, Jenőfalva és Szenttamás területén. A kiépült csatornarendszer hossza kb. 14 000 m (Karcfalván és Jenőfalván).

Ez a szép megvalósítás azonban még mindig nem elég. Vannak kis utcák, utca-, és faluvégek ahova még mindig nem ér el a vezeték. Még hiányzik a csatorna rendszer legfontosabb eleme a **szennyvíztisztító állomás** is. Ennek a hiánynak a pótlására kínált újabb lehetőséget az EU és a Román Kormány, amelyet az önkormányzatokkal együtt igyekszünk kihasználni. A POS-Környezet (POS-Mediu) program keretében - a közösség számára igen előnyös feltételek mellett - pótolható lesz a hiányzó vezeték és a derítőállomás. Ennek a nem kevés beruházásnak 85%-át az Európai Unió, 13%-át a Román Kormány és 2%-át a helyi Önkormányzatnak kellene finanszírozni. Az összeg, amelyet erre a célra le lehetne hívni, Felcsík esetében hozzávetőlegesen 15 millió euró körüli, az-az 62 250 000

lej (kb. 622 milliárd régi lej) .

Ennek a pályázatnak a következő feltételei vannak:

1. **A közmű, víz- és csatornarendszernek 100%-ban önkormányzati tulajdonban kell lennie,**
2. A rendszerek elemei (szétosztó- és gyűjtővezetékek, szivattyúházak, vízházak, derítőállomás) közterületen kell legyen,
3. Az Önkormányzatok egy **Regionális Fejlesztési Egyesületbe** kell tömörüljenek,
4. Az Egyesület létre kell hozzon egy **Regionális Közmű Szolgáltató szakcéget**, amely képzett szakemberekkel, megfelelő célgépekkel és erőgépparkkal, felszerelt laboratóriummal és megfelelő információ-technikával rendelkezik ahhoz, hogy hosszútávon, folyamatosan, megfelelő nyomású jó minőségű ivóvizet szolgáltatson, az összegyűjtött szennyvizet hatékonyan, a törvényes előírásoknak megfelelően tisztítsa, ezzel olyan vizet juttasson vissza a környezetbe, amely **nem veszélyezteti a felszíni vizek, a folyók, patakok, tavak élővilágát.**

Amint ismeretes megyeszinten megalkult a **HARGITA Víz Regionális Fejlesztési Egyesület** és működik a **HARVíz Regionális Közmű Szolgáltató Részvénytársaság**, amely **100%-ban önkormányzati tulajdonban van. Nincsenek magánszemély részvényesei. Nem vásárolta meg a községek közművagyonát. Ezek továbbra is a község tulajdonát képezik**, sőt, a rendszereken elvégzett beruházások, modernizálást szolgáló vagyონrészek is önkormányzati tulajdonba mennek át, gyarapítva ezáltal a település közvagyonát. **A HARVíz Rt.** ennek a közvagyonnak a **használati, működtetési, közműszolgáltatási jogát és felelősségét kapta meg. Mindezt közvagyon-használati díjat fizet az Önkormányzatnak és összegyűjti az Önkormányzat számára ezen közvagyon fejlesztési díját.** A díjak mértékét az Önkormányzatok valamint a **HARGITA Víz Regionális Fejlesztési Egyesület** közgyűlése határozza meg.

Csíkkarcfalván a HARVíz Rt. 2009 október 1-től vette át a közműhasználati jogot. Legfontosabb feladata az, hogy lehetőséget biztosítson minél több családnak

arra, hogy rácsatlakozzanak a vízvezetékre. Ezt a folyamatot már a múlt év végén elindítottuk, és mielőtt az idő megengedi idén tavasszon azonnal folytatni akarjuk.

Kihasználom az alkalmat, és ezúton is megkérem a Karcfalviakat, **használják ki** a községük által nyújtott lehetőséget és csatlakozzanak a kiépített vízhálózatra. Rácsolakozás esetén biztonságosan használhatnak - az egyenletes és állandó víznyomást igénylő - háztartási gépeiket, megszabadulnak az emelőszivattyúk (hidroforok) elektromos- és karbantartási költségeitől, a vízhardós fűrészt munkájától, vízhasználati lehetőséget biztosíthatnak udvaron, gazdasági épületekben, kertben. A vezetékben mindig hatóságilag ellenőrzött víz folyik.

Természetesen mint mindennek, a vízszolgáltatásnak is **ára** van. A felcsíki falvak esetében ez az ár **1.99 lej/m³**. Csak össze-hasonlítás-ként írom, hogy 2 liter palackozott buborékmentes (sima) víz a kereskedelemben 1.40 lejbe kerül. A vezetékben 1.99 lejért Önök 1 000 liter vizet fogyaszthatnak. A számítások szerint egy 3-4 tagú család havonta, háztartási célokra 6-8 m³ vizet fogyaszt. Tessenek szorozni.

A **vízbekezdés költségei** a következők Felcsíkon: 300 lej bekezdési díj, amit előlegként, a bekezdési kérelem kitöltése után kell befizetni, Karcfalva esetében Gyenge Gizellánál (tel: 0758 060491) a Polgármesteri hivatalban, hétköznapiokon. Ez után következnek a bekezdési munkálatok. Ezeket a munkálatokat minden faluban egy helyi, - a **HARVíz Rt.-vel szerződéses viszonyban álló** - cég végezheti. Karcfalva esetében a FARMEN Kft, melynek megbízott képviselője Farkas Ernő úr. A bekezdési munkálatok költsége minden esetben más és más, távolság, mélység, földmunkavolumen, felhasznált szerelvény mennyisége stb. befolyásolhatják. **Az ár alkudható**, a földmunkák (ásás, takarás, tömörítés, döngölés) a megrendelő által is elvégezhető. Ebben az esetben természetesen az elvégzett munkának a következő méreteknek kell megfelelni: a sánc szélessége min. 60 cm., mélysége 120 cm. A bekezdési akna: 100x100 cm., mélysége min. 130cm. Belsejét fel kell falazni, vízbeszivárgás mentesíteni. A községi utakon, mellékutakon kiásott sánccokat vissza kell tömöríteni úgy, hogy az ne zavarja az áthaladó forgalmat.

(folytatás a 8. oldalról)

Ami szabály, és nem alkudható az a következő:

5. Minden bekötést fogyasztásmérővel (vízórával) kell ellátni. **A mérőműszert a HARVÍZ Rt. biztosítja.** (nem kerül külön pénzbe a megrendelőnek)
6. A fogyasztásmérőt, csatlakozási aknában **a telekhatárhoz minél közelebb kell elhelyezni**, a kerítésen belül közvetlen (biztonsági okok miatt), de lehet a kerítés és a járda közé is, hogyha a hely megengedi. Kivétel csak egy esetben van, akkor ha a ház ki van építve a telekhatárra és a telekhatár közvetlen közelében pince van. Ekkor a Megrendelő kérésére a fogyasztásmérő a pincében is elhelyezhető.
7. A szereléseket a vízóraig **(eddig tart a közbizony rendszer, a közhálózat)** beleértve a vízóra felszerelését is csak a HARVÍZ Rt által megbízott cég képviselője végezheti.
8. A szerelési munkák **minőségi ellenőrzését, átvételezését** a HARVÍZ Rt szakembere kötelező módon végezi. Ugyancsak ő **„nyitja meg a csapat” a Szolgáltatási Szerződés aláírása után.**

Befejezésül egy pár záró gondolat:

- Még egyszer tisztelettel felkérek minden „falustársat” (mert fél lábbal már én is karcfalvi lakos vagyok), csatlakozzanak minél többen az új vízvezetékre. Ellenkező esetben a rendszer nem tud gazdaságosan, veszteség (és itt nem vízveszteségre gondolok) nélkül működni, ami a megszüntetéséhez vezethet.

- Mostantól kezdve az Önöket kiszolgáló hivatott vízszolgáltatásnak **felelős „gazdája” van.** Minden kérésükkel, javaslatukkal, panaszukkal, hibabejelentésükkel, bizalommal forduljanak a HARVÍZ Rt közönségszolgálatához, **tel: 0266-313 636** vagy hibabejelentőjéhez **tel: 0758 770 040**, ahonnan a lehető legrövidebb időn belül választ, illetve megoldást kaphatnak kérésükre.

- Kérem használják felelősséggel, rendeltetésszerűen az **utcai kutakat.** Vigyázzanak rájuk, ne rongálják. Ha meghibásodik valamelyik, jelentsék a hibabejelentőn, és mi megjavítjuk. A jóindulatú, de hozzá nem értő javítás többletköltséget vagy a kút leszerelését vonhatja maga után.

- Használják rendeltetésszerűen a tűzcsapokat. Nem öntözésre, permetező tartályok feltöltésére, ingyenes vízszerszési forrásra találták ki ezeket.

- Úgy gondolom, hogy lopni a kövizet nem egy érdem, bár lehet, hogy egyeseket ez boldoggá tesz. Én székely emberként azt mondom, hogy most, 2010- ben, amikor nemzeti önértetünknek erősödni kell, közösségünk jobblétéért, önrendelkezéséért, túléléséért teszünk mindannyian, illegálisan rácsatlakozni a vízközhálózatra, éjszaka az utcai kútból vagy a tűzcsapból öntözni, szegénységi bizonyítvány.

Mindannyiunknak igényeink vannak. Megvannak a műszaki lehetőségek arra, hogy oda vezessük a vizet, ahova kell. Kérem éljenek ezzel a lehetőséggel.

*Zólya László A. okl. mérnök,
a HARVÍZ Rt megbízott vezérigazgatója*

A POLGÁRMESTERI HIVATAL KÖZLEMÉNYEI

Mindannyian tapasztalhattuk, hogy időnként megjelennek a községben olyan „kereskedők”, akik potom áron felvásárolnak régi bútorokat, háztartási eszközöket, vagy régi népviseleti ruhadarabokat.

A még megmaradt és a lakosság tulajdonában lévő hasonló tárgyak megmentése érdekében a polgármesteri hivatal ez év március közepétől az év végéig gyűjtést szervez azért, hogy ezek a számunkra felbecsülhetetlen értékű tárgyak a község területén maradjanak. Felkéri tehát mindazokat, akik olyan **régi tárgyakkal** rendelkeznek, amelyeket szívesen felajánlanak a későbbiekben létrehozandó falusi **MŰZEUM** számára, szíveskedjenek kapcsolatba lépni **ANTAL ETELKA** karcfalvi tanítónővel. Elsősorban az iskolás gyermekekre számítanak, akik hazulról könnyen elhozhatják a gyűjtésre szánt tárgyakat. Azokat a régi bútordarabokat, amelyeket az adományozó nem tud elszállítani, jelezni kell a polgármesteri hivatalnál.

A fentiekhez hasonlóan a községvezetők a régi **fényképek és albumok** gyűjtését is felvállalják, hogy ezek majd egy itthoni képtárban elhelyezve az utókor számára megmaradjanak. Felkéri tehát mindazokat, akik a községgel kapcsolatos, vagy akár családi régi képekkel rendelkeznek, hogy azokat juttassák el a polgármesteri hivatalhoz, ahol Szócs László lemásolja, digitalizálja, és az eredetét visszaadja a tulajdonosnak. Aki az eredeti képet a közösségnek ajándékozza, szívesen fogadják.

Megjegyezzük, hogy ezekről a tárgyakról és képekről jegyzék készül, feltüntetve az adományozó nevét is.

*

Traktortulajdonosok, figyelem!

A polgármesteri hivatal előljárói kérik, hogy március 15 – április 15 között a nedves utak miatt az erdei és mezői utakon lehetőleg járművel ne közlekedjenek, mivel a szükséges költségvetésből nem lesz lehetőség nagyobb javítások elvégzésére.

*

Egy kötelesség, amit nem érdemes elmulasztani!

Március 31.-én lejár az a határidő, ameddig az első félévi adót ki kell fizetni. Amennyiben ez nem történik meg, a számítógép automatikusan napi 0,1 százalékos kamatot számol.

RÉGI KALENDÁRIUMOKBÓL TALLÓZVA

(Szólások, mondások)

A szót fekvé is kilehet mondani = tanácsot adni könnyű.

*

Érik a szilvája = nagyon jó kedve van, sugárzik róla a boldogság vagy vidáman hahotázik.

*

Ökörtől lótanács = ostoba tanács.

*

Nyulat fogott = elesett, elvágódott, elhasalt.

Nyelet csinálom én ebbe = majd elintézem én ezt, elrendezem én a dolgot.

*

Meggázolta a fekete ökör = sokat szenvedett, sok baj érte.

*

Sokat járt a nyíresbe = megöszült a haja.

*

Nyílik az orra alja = mosolyog.

*

Az még csak selyemtánc = az még jó, elviselhető.

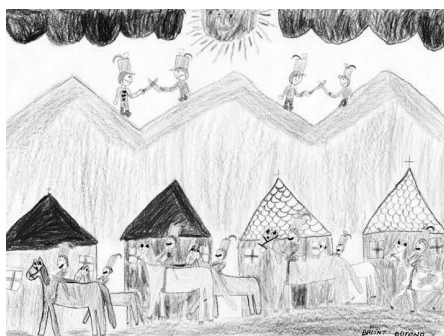
AZ ÓVODÁSOK ÉRZELEMVILÁGÁRA ÖSSZPONTOSÍTUNK



Évről-évre szívrepesve várjuk március 15-ét, amikor hagyományosan ünnepel községünk apraja és nagyja.

Az óvodában olyan tevékenységeket tervezünk megelőző hétre, amelyek kivitelezésében a gyerekek mesélik az ünnep üzenetét, ők is életkoruknak megfelelően felkészülnek az ünneplésre.

A tevékenységek idején benépesülnek a különféle játéközpontok, ahol lehetőség nyílik, hogy megmutathassák képességeiket, kapcsolatokat teremtsenek egymással,



és ez mély érzelmek átélésére készíti őket. Hunyadi vizsgálatának egyik fontos eredménye: „a társadalmi képzetek és a történelmi alapfogalmak spontán módon nem bontakoznak ki, gazdag és változatos ismeretanyaggal kell megtanítani őket a gyermekeknek”. Ezek az anyagok, ismeretek óvodáskorban az érzélemvilágra kell irányuljanak.

Iskolaelőkészítő csoportban az alábbi tevékenységek zajlottak:



Könyvtár központban fényképeket nézegettünk Petőfi Sándorról, huszárokról, közben a „Huszárgyerek” - verset mondogatták. Érdekes beszélgetések alakultak ki a honvédekről.

Művészeti központban készültek a kiállított rajzok, a fiúk kardokat a lányok kokárdákat készítettek és huszárt hajtogattak.

Szerepjáték során Kevély Kereki című mesét dramatizálták. Igazi székely virtussal huszárosdit és „Adj király katonát” játékot játszottak.



A közös szavalások, dalolások még fokozták a hangulatot.

Az ovónő és szülő feladata egyaránt, hogy a gyerekek lehetőséget kapjanak érzelmeik kibontakozására, saját egyediségük bemutatására. Mindez megvalósulhat, ha bátorítóan ösztönözzük, és nem kritizáljuk őket.

Jaszenovics Terézia



FIZIKAVERSENYEN VETTÜNK RÉSZT

2010. 02. 22-én Csíkszeredában a Márton Áron Gimnáziumban az Öveges József – Vermes Miklós Fizikaversenyen vettünk részt. A karcfalvi Mártonffy György Általános Iskola volt az egyetlen falusi résztvevő, amelyből hat VIII. B. osztályos lány, Bőjte Mária tanárnő felkészítésével versenyzett. A karcfalvi versenyzők: Ágoston Andrea, Farkas Beáta, Kedves

Klaudia, Kedves Orsolya, Kovács Nóra és Sándor Izolda. Ellenfeleink: Nagy Imre Általános Iskola (9 tanuló), Petőfi Sándor Általános Iskola (5 tanuló), József Attila Általános Iskola (5 tanuló), Márton Áron Gimnázium (2 tanuló). A 27 dolgozattól a 12 legjobbat küldik Kolozsvárra, amelyből 4 a mi dolgozataink közül való. Ez a négy dolgozat a Sándor Izoldáé, Farkas Beátáé,

Ágoston Andreáé és Kedves Orsolyáé. Majd a 12 dolgozat közül döntik el a továbbjutókat. A feladatok nehezek voltak és sok egyforma pontszám született. Reméljük az áprilisi „alfa-fizikusok” versenyéről is ilyen jó eredményekkel térünk haza.

Tudósítottak: Ágoston Andrea, Farkas Beáta, Kedves Klaudia, Kedves Orsolya, Kovács Nóra, Sándor Izolda

BESZÁMOLÓ A MATEKVERSENYRŐL

Az idén több matematikaversenyen is részt vettek a Mártonffy György Általános Iskola egyes diákjai.: Bólyai János Emlékverseny (Csíkszereda), Páll Lajos MATEKverseny (Csíkmadaras), Zrinyi Ilona MATEKverseny (Csíkmadaras), MATEK Olimpiász (Csíkszereda). Nagyon

sok versenyző vett részt a mi iskolánkból, Gál Ildikó és Antal Mónika tanárnők felkészítésével. Kiemelkedő eredményeket értek el:

- Páll Lajos Emlékverseny: VIII. Osztályosok:

I. helyezés: Farkas Beáta VIII. B. osztály

II. helyezés: Bartalis Levente VIII. A. osztály

V. osztály: II. helyezés Sándor Réka

Más versenyeken is ügyeskedtünk, de nem voltak ennyire kitűnő eredmények.

Beszámoltak: Farkas Beáta, Sándor Izolda

ISKOLÁS FARSANGI MULATSÁG

Az iskolánk, mint minden évben szervezett farsangi mulatságot, amit már régóta vártunk. Reméltük, hogy jól fogunk mulatni és úgy is volt. Tánccal kezdődött a buli. Aztán ettünk ittunk. Később megkezdődött a jelmez bemutató. Nagyon sok ötletes jelmez volt: cigánylány, éjszaka, betyár, pingvin, hal, kutya. Én az egyik osztálytársammal a Székely góbéknak voltunk beöltözve. Majd jött az eredményhirdetés. Sok első helyezett volt és sok más is, de azért persze az utolsó

testvéremnek adtam. Hát szerintem nagyon jó volt a buli és szépek a jelmezek, de azért kár, hogy vége lett, de hát kezdődik a nagybőjti idő. Remélem még nagyon sok évben rendeznek ilyen farsangi mulatságot.

Szekeres Ákos, jenőfalvi iskola, III. osztály

„Itt a farsang, áll a bál,
Keringőzik a kanál.
Táncot jár a habverő,
Bokázik a máktörő.”

A farsang Vízkereszt napján kezdődik és Hamvazószerdán ér véget. Sok szokás és népi hiedelem fűződik hozzá. Bálokkal, összejövetelekkel ünneplik a farsangot. Mi gyerekek álarcosbállal ápoljuk a farsangi szokásainkat.

Jéré Alpár, jenőfalvi iskola, II. osztály

A farsang a nagybőjt előtti mulatozás ideje. A farsangtemetés azt jelenti, hogy jön a nagybőjt, ezért még utoljára jót mulatnak az emberek. A farsang nemcsak

A „PHARAO” TÁNCSPAT

szurkolni és rövid pom-pon táncot előadni a jégén, gyerekelőadásokat szervezni és megjeleníteni mindenhol, ahová meghívják.

Táncoktató koreográfus: Fazakas Hajni
Csapatkapitányunk: Gábor Andrea
Alcsapatkapitányunk: Karda Mónika
Táncosaink: Bodor Boglárka, Sándor Noémi, Baricz Tünde, Bara Erika, Sándor



abból áll, hogy jót mulatunk, eszünk iszunk, hanem felöltözünk jelmezekbe. Én a farsangi buliban kutyabőrbe bújtam. Nagyon jól éreztem magam.

Gyenge Szilárd, jenőfalvi iskola, II. osztály

Nagyon izgultam, hogy mibe öltözök fel a farsangra. Majd jött egy ötletem, hogy öltözzek telefonnak. Eljött a nagy nap és nagy kíváncsisággal mentem reggel iskolába. Elkezdődött a buli és mindenki bemutatkozott. Kacagva néztük végig a műsort. Nekem nagyon jól telt, mert kaptunk ajándékot és jó volt a hangulat.

Simon Mária, jenőfalvi iskola, IV. osztály



is kapott jutalmat. Nekem egy plüss kutya tetszett és azt is választottam, a társam is egy kutyát választott. Volt még egy tánc és azután jött a tombola. Kíváncsi voltam mit kapok. Egy hátizsákot kaptam, amit a

Tánc csapatunk 2009 szeptemberétől működik, bemutató előadásunk 2009. dec. 5-én volt, amikor 3 rövid táncot adtunk elő: pom-pon tánc, diszkó és egy rövid swing. Stílusaink, amiket fogunk tanulni az év folyamán tangó, pop, hip-hop, flash dance és pom-pon. Terveink a fúvószenekarral együttműködni, a hokicsapatoknak

Réka, Vizi Henrietta, Vizi Krisztina, Gidró Barbara, Kiss Nóra, Márton Edina, Gidró Zsófia, Gidró Antónia, Lukács Renáta, Bács Katalin, Szopos Réka, Farkas Paula, Albert Anna.

Fazakas Hajni

Az oldalt összeállította: M. I.

BÖNGÉSZDE

Az Új Magyar Szó 2010. február 19., pénteki számának Színkép hétvégi mellékletében egy érdekes cikket olvashatunk az Életmód rovatban, ahol az orvos válaszol egy olyan kérdésre, amely a SZÉKASZÓ sok olvasóját is érdekelheti. Ezért jónak látjuk az alábbiakban egy-egy részt idézni az említett kérdésből és az orvos válaszából. A kérdés: „Gyakran képtelen vagyok egy helyben ülni, mert szinte égnek a lábaim, bizseregnek, a jelenleg még éjszaka erősebb. A mozgás, járás enyhíti a tüneteket. A lábaimban lévő idegek betegsége ez? „ A válasz: „ Nyugtalan láb szindróma, így hívják ezt az életet is megkeserítő betegséget. A leírt tünetek mellett a lábak nehezzé vagy épp ellenkezőleg, súlytalanná válnak. Amint a lábak nyugalmi állapotba kerülnek mozgás után, a kellemetlen érzés rövidesen ismét visszatér. A panaszok különösen éjszaka erősödnek fel... éjszaka nem tudnak egy huzamban több órát aludni, a krónikus alváshiány aztán idővel kikezdi az idegeket... Ha végül a beteg orvoshoz fordul, a szakember ilyenkor mindig alapos kivizsgálást



ír elő, és kideríti, hogy nem-e vénás panaszokról, éjszakai lábikragörcsről, vagy a lábak súlyos, idegi eredetű érzékszavaráról van szó.

Az orvostudomány egyelőre nem ismeri ezen szindróma okát, háromból két páciensnél a betegség örökletes... A panaszokat enyhítendő, időnként... fogyasszon sok B-vitamint, folsavat és vasat. Este vegyen lazító illóolajos fürdőt, sportoljon.”

(N.Sz.)

A MEGELŐZÉS, MINT POZITÍV VISELKEDESMINTA
Prevenció

A megelőzés, mint az egészség megelőzésének eszköze, nem újdonság. A múlt rendszerben külön egészségnevelési kabinetek működtek, iskola ételmisszer, elsősegélynyújtás stb. témával, azonban



hatékonyságukról nem készült felmérés.

A megelőző gondolkodás sokáig háttérbe szorult a gyógyító orvoslás mögött. Az egészségnek, mint értéknek a felismerése még később, az 1980-as évektől vált széles körben elfogadottá, elsősorban az Egészségügyi Világszervezet kezdeményezésére. Ez a törekvés több vonalon indult. Így az egyik út az „Egészséges városok” program indítása volt, amelyhez számos európai város csatlakozott. Ez a program a későbbiekben több alprogramot hívott életre, mint például: Egészséges iskolák, Egészséges munkahelyek stb.

A megelőző orvoslásnak egyik általánosan megfogalmazott célja a pozitív

viselkedési minták kialakítása, az egészséges fejlődés biztosítása annak érdekében, hogy megelőzzék a kóros viselkedési formák kialakulását, mint az alkohol, dohányzás, beilleszkedési zavarok, játékszenvedély betegség, drog stb. Ezek a témák elsősorban a fiatalokat célozzák meg a tanárok, orvosok, dietetikus szakemberek segítségével.

A dietetikus szakember jelenléte feltétlen szükséges lenne, mivel **az iskoláskorú gyermekek között egyre gyakoribb a túlsúlyos, elhízott, amelyek „melegágyai” a felnőttkori szív-érrendszeri megbetegedéseknek, a felnőttkori cukorbetegségnek stb.**

Meggyőződésem, hogy bár a megelőzés olcsóbb, mint a kialakult betegségek kezelése, manapság a megelőzés nincs a megérdemelt helyén, nincsen hozzáférhető személyiségfejlesztő, betegség megelőző, egészséges életmódot népszerűsítő kiadvány. Mindezekre nem fordítunk elég időt és az anyagiakkal is szűkölködünk.

Az egészségnevelés intézményi keretek között a leghatékonyabb, és erre a legjobb az iskolai környezet, ahol a gyermekek személyisége erőteljesebben formálódik, hiszen életük nagy részét egy nevelői közösségben töltik. Ezt azonban legtöbb esetben a család nem tudja biztosítani a megfelelő ismeretek hiányában.

Dr. Waczel Attila, főorvos

A LOVAK “IZOMGYULLADÁSA”
AHOGY EZT MIFELÉNK MONDJÁK

Valójában lovak izomfesték-vizeléséről van szó, vagy népiesen “ünnepi betegség”, ez utóbbi megnevezés a kór kialakulásából adódik, hisz 2-3 napja pihenő, lovaknál jelentkezik. Legveszélyesebb a két-három napos ünnepeket követő első munkanap melyet megelőzően a pihenés alatt az állat abrakadagját nem csökkentették mintegy a felére, nem jártatják meg naponta majd minden átmenet nélkül kemény munkába fogják. Általában jó kondíciónak örvendő, erős, egészséges egyedeket érint. A következmény elsősorban a hát, far, comb ritkábban a lapocka és a nyak izmainak Zenker-féle elhalása lesz. A megbetegedett izmok megduzzadnak, megkeményednek és összehúzódnak, alkalmatlannak válnak. Kioldódik belőlük a mioglobinnal (izomfesték), ami a vese által kiválasztódik, majd a betegség legfeltűnőbb tüneteként izomfesték

vizelésként mutatkozik. Ekkor jön a gazda az állatorvoshoz, hogy “sötét barnát pisil a ló, mintha-mintha felfújódott forma a fara s kemény”.

A betegség hihetetlen gyorsasággal alakul ki, a ló befogást követően néhány perc, fél óra elteltével kötötten kezd járni, remeg, megizzad, majd elesik. Felkelni igyekezve tovább vergődik, amivel állapota csak súlyosbodik. Gyógyulás csak időben észrevett, megfelelően kezelt esetknél várható, tehát mielőbb (még az elesés előtt) forduljunk az állatorvoshoz. A merevedett izmokat azonnal csutakolni kell, az állatot felfüggeszteni, hogy semmiféle izommunkát ne végezzen.

Amint már említettem e súlyos betegség megelőzhető, ha pihenő napokon felére csökkentjük az abrakot, majd fokozatosan fogjuk munkára a lovat.

Antal Lilla

A SZÉKASZÓ PARTJÁTÓL A MAGYAR TENGERIG

Közismerten egy sokgyermekes családból mindig kerül egy-két gyermek, akiknek talán a szerencse is kedvez, hogy valamire vigyék, és hírnevet szerezzenek maguknak. Így volt ez a múlt század elején egy **csíkjenőfalvi** nagycsaládban is, ahol az egyik gyermek már zsenge ifjú korában bekerült a tájainkon híres Rom. Kath. Státus Csíksomlyói Főgimnáziumba, majd az iskola áthelyezése után ösztöndíjas tanulóként a csíkseredai gimnáziumban folytatta tanulmányait.

A későbbi dr. **Magyary Gerő**, az akkor még ifjú Gerőke volt ez a tanuló, aki szorgalmával, szerénységével vívta ki tanárai és osztálytársai elismerését. Gyenge anyagi helyzetük miatt szülei nem tudták segíteni gyermeküket, s ezért anyai nagybátyja vette pártfogásba, de a nagybácsi korai halála veszélybe sodorta az iskola folytatását. Az ösztöndíj csak a tandíjra volt elég, ezért az internátusi és egyéb költségeket más gyermekek tanításával vagy egyéb rendkívüli munkával egészítette ki. Így sikerült végig a gimnáziumba maradnia, ahol kiváló tanárok tanították, mint például Kassai Lajos szentszéki tanácsos igazgató, dr. Csipak Lajos, Papp János, Venczel József, vagy Antal Áron. Ez utóbbi a VIII. osztályban osztályfőnöke is volt. Az 1915-16-os tanévben érettségizett. Az év végén összeállított iskolai ÉRTESÍTŐ XIV. fejezetének 99. oldalán található Magyary Gerő neve, ahonnan kitűnik, hogy JELESEN érettségizett.

Érettségi után katonának vonult be, majd tartalékos hadnagyként szerelt le.



1920-ban beiratkozott a budapesti egyetem orvosi szakára, ahol egyetemi éveit különösebb külső anyagi segítség nélkül saját erőből végezte, megtalálva az utat létfenntartásához. Szigorlatait kitűnően tette le és 1925-ben orvosi diplomát szerzett. Ettől az évtől karrierje felfelé halad. Kezdetben Budapesten a Korbonctani Intézetben, majd az Új Szt. János Korház szülészeti és nőgyógyász osztályán dolgozik. Később a Budapesti II. számú



Sebészeti Klinikán műtő orvos, 1930-ban tanulmányi ösztöndíjasként Bécs, Breslau-Küttner és Berlin klinikáin röntgenológiai tanulmányokat sajátít el. Visszatérve Budapestre a II. számú Sebészeti Klinika tanársegédének nevezik ki.

1933-ban vette át a **Balaton melletti Keszthelyen** a kórház igazgatását és kezdte el haláláig soha nem szűnő alkotó orvosi életét. Széles látókörű, sokoldalú orvos volt, és mint országosan megbecsült sebész, orr-fül-gégész és röntgen szakorvos sokat tett a keszthelyi ispotály valódi kórházzá alakításáért. Időnként szakmai előadásokat tartott, több tudományos munka szerzője, mint például Az elektromos sebészet alapvonalai és gyakorlati alkalmazása (Budapest, 1932), vagy a Hasi katasztrófák a gyakorló orvos szemszögéből (Keszthely, 1948) stb. A korabeli dokumentumok szerint „**ízig-vérig klinikus volt, napjainak minden percét a betegek között töltötte, s ezt kívánta meg munkatársaitól is.**”

Ez utóbbival kapcsolatban nekünk, csíkiaknak is egy érdekes epizód fűződik nevéhez, amelyet **Fodor Sándor** közismert csík-somlyói születésű író elevenít fel a **MÁRIA LÁBÁTÓL A SÜNDISZNÓÁLLÁSIG**

című könyvében. Elmeséli, hogy a II. világháború vége felé Kaposvár környékén, mint katona, egy baleset miatt vérfertőzést kapott, és a keszthelyi kórházban egy belgyógyász műtötte meg. Utána, a kórházi ágyban felébredve így emlékszik vissza Fodor Sándor: „... arra tértem egészen magamhoz, hogy egy ismeretlen úr mosolyog reám.

- Hogy vagy Sanyi? – kérdezte. Pislogtam. Vajon honnan ismer, mert én még soha nem láttam. Valami orvos féle lehet, de nem az, aki a tegnap műtött...

- Köszönöm, jól vagyok! – ültem fel az ágyban és bemutatkoztam – Fodor Sándor vagyok, IX. hadtest közvetlen hegyivezető század!

Elnevette magát...

- Egyébként és is csíki vagyok. Dr. Magyary Gerő a nevem. Sebészorvos vagyok, ennek a kórháznak a gazdája. – Ő volt a kórházigazgató, tudtam meg később.” Továbbá a szerző leírja, hogy az igazgató ezután kézre vette őt, mint csíkit, sebét újra kötözte, majd még egy jó ideig visszatartotta a kórházban és segített neki a különféle kinti munkákban. A későbbiekben visszatért századához.

Dr. Magyary Gerő 1933-tól 1954-ig működött Keszthelyen a városi kórház igazgató főorvosaként és a sebész osztályvezető főorvosi teendőket is ellátta. **Hivatása teljesítése közben, egy tifuszbajrány következtében fertőzést kapott, de nem tudták megmenteni és saját kórházi osztályának falai között 1954 február 9-én, 56 éves korában eltávozott az élők sorából.** Keszthelyen, a Szent Miklós temetőben helyezték örök nyugalomra, ahol felesége és



korán elhunyt egyik leánya is nyugszik.

Születésének 112. „halálának 56. évfordulóján kegyelettel emlékezünk Csíkjenőfalva hírneves szülöttjére.

Köszönjük unokahúgának, Kőszegi (Magyary) Piroskának szíves hozzájárulását e cikk megírásához.

Németh Szilveszter

KARCFALVÁN IS TERET HÓDÍT A BIBLIONET

biblionet

Ezentúl Karcfalva könyvtára is internet hozzáférésre ad lehetőséget. Községünk 2010 február 13 óta hivatalosan is egyike annak a tizenkilenc Hargita megyei településnek, melyek könyvtára a Biblionet program keretében számítógépekkel és internet-elérési hellyel gazdagodott. Ezzel egyidőben a kultúrotthonban elhelyezkedő községi könyvtár egy része leköltözött a Polgármesteri Hivatal emeleti termébe, amely Gábor Tibor polgármester jövőbeli irodájának volt szánva. A szűkös anyagi keretek miatt, amelyek nem tették lehetővé, hogy befejezödjenek a kultúrotthon felújítási munkálatai, volt szükség erre az intézkedésre.



„Bárcsak az ország valamennyi polgármestere így állna hozzá” – mondta nevetve a megnyitón **Scott Andersen**, a programot kifejlesztő IREX Alapítvány helyettes igazgatója. A vezető hosszasan ecsetelte az internet használatának előnyeit, valamint azt, hogy a biblionet központ által megő a könyvtár látogatottsága. Az idősebb generáció is sokkal könnyebben hozzáfér ezáltal az internethez, így ők is élvezhetik ennek előnyeit. Andersen szerint felmérések támasztják alá, hogy öt éven belül a lakosság 85 százalékának lesz szüksége alapvető számítástechnikai tudásra a munkahelyén. Az amerikai igazgató tolmácsa Cunningham-Epli Franciska volt, aki szintén a fent említett IREX munkatársa. Bedő Melinda, a Biblionet Hargita megyei programkoordinátora szerint Hargita megyébe eddig 87, tartozékokkal felszerelt számítógépet, 20-20 nyomtatót és lapolvasót (scannert) szereltek fel vidéki könyvtárakban, ha pedig az ideai pályázatukat is sikeresen bírálja el az alapítvány, további 13 település csatlakozhat a programhoz, amely révén a Kájoni

János Megyei Könyvtár 30 alkalmazottja is szakképzésben részesült.

A karcfalvi Biblionet központ avatóján részt vett **Kelemen Hunor művelődési miniszter** is, falunk szülöttje, aki biztosította a jelenlévőket, hogy szaktárcája támogat minden ilyen jellegű kezdemé-



nyezést. A miniszter is pár szóban ecsetelte a program előnyeit, rámutatott arra, hogy a kezdeményezés által a helyi közösségek hozzáférhetnek új információkhoz és azokhoz a világhálón megtalálható könyvritkaságokhoz, amelyeket másként nem volna lehetőségük fellapozni.

Szőcs László

MERNYEI TESTVÉRTELEPÜLÉSÜNK ÉLETÉBŐL

Hasonlóan községünkhöz, ott is javában folynak a községfejlesztés érdekében tett erőfeszítések. Jelenleg a községközpontban lévő iskola bővítése van folyamatban, egy u.n. „zsibongót” építenek, ahol majd az iskolások, óvodások szabad idejükben is kedvükre játszhatnak. A beruházás értéke több mint 130 millió forint. Közben az óvodát is felújítják, nyílászárakat cserélnék és egy teraszt is kiképeznek.

A szomszéd községek önkormányzataival összefogva a nyugdíjasoknak egy nappali szórakozó helyiséget rendeztek be konyhával, fürdővel, ágyakkal, orvosi szobával. Itt az idősek különböző előadásokat és más érdekes programokat szerveznek.

Példaértékű ez a törekvés, hogy az idősek szervezeten vesznek részt a faluszépítésben, különösen nagy hangsúlyt fektetve a templom környékének rendbetételére. A faluszépítést az önkormányzat irányítja, s ennek szerves része az „út a

munkához” kezdeményezési akció, amelyben a szociális munkások közhasznú feladatait határozzák meg.

Szőlőtermő vidék lévén, nemrég sikerült a község melletti szőlősben a

csőszházakat, borpincéket „villamosítani”, a legtöbb házban villanyvilágítás mellett is dolgozhatnak, szórakozhatnak.

N.Sz.



ÉNEKÓRA A KÉT GÓBÉBAN *

Tegnap délelőtt Csíkszeredában összefutottam újfent János bácsival, a csíkszentdomokosi lófő székellyel, aki enyhén szólva, keményen fújta az erős szilvapálinka gyöngéd illatát. Megjegyeztem:

- János bácsi, kied pálinkaszagot fúj...

- Ejsze a magyar himnuszt fűjjam, fiam! – vonta össze hóharmatos, zimankós szemöldökét, majd így folytatta:

- Amíg a kárpótlást nem kapom meg, nem fűjom a himnuszt, mert esetleg bézárnak három esztendeig, de az ötvenmilliót már nem tudom kifizetni a román államnak...

Bólintottam, lám ilyen egy felelősségteljes székely-magyar: amíg a pénzeszközök hiányoznak, nem engedheti meg magának, hogy énekeljen... Hanem ebben a kegyetlen csíki hidegben az ember sem

is nemegyszer magamban torkomszakadtából énekeltem a magyar himnuszt -, de ugye most, a harmadik évezred küszöbén, a demokráciában, útban Európa felé a csíkot meghúzták ezek...

- Ez nem baj – így a lófő -, ez dicséretre méltó, eredeti román gondolkodás! Mert ha mi valamirevaló magyarok vagyunk, azt megengedhetjük magunknak, hogy a román himnuszt ingyen énekeljük, de a magyar himnuszt nekünk megér akár három évet és ötvenmillió lejt! Ennyit adhatunk magunkra! Ha minden romániai magyar naponta legalább egyszer elfűjja a magyar és a székely himnuszt, akkor az fejenként százmillió lejt jelent a román államkaszába, s akkor ez e mélyre süllyedt ország legalább kivergődik a kátyúból! Szorozzál csak bé százmilliót naponta kétmillióval, s



némán, sem énekelve ne tartózkodjon kint a szabadban – gyorsan fedél alá, javasoltam, és meginvitáltam a lófőt egy kupica italra.

- János bácsi – kezdtem a társalgást -, ha jól emlékszem, maga a diktatúra idején is olykor elénekelte a Maroknyi székelyt és az Isten áldd meg a magyart! Akkor nem félt?

- Akkor nem féltam én, édes fiam, pedig a román milicista fenyegetett, hogy János bácsi, ma seggrepacsi lesz, fogja bé azt a mocskos revizionista, irredenta, románellenes száját! Azt mondtam, hogy amíg engem piros zsinoros fehérharisnyában lát, nehogy azt a mocskos, tolvaj kezét reám tegye, mert bíborost csinállok belőle, mint Báthory Andrásból...

- Hát viszonylag akkoriban szelíd idők jártak – tűnődtem el, hisz jómagam

kijön az a szám, amit az eladott zsidókból és németekből nem tudott összekaparni Ceausescu! Ezek, fiam, sokkal okosabbak, ravaszabbak! Na meg aztán, ha az egész romániai magyarságot bézárják három évre, vagy életfogytiglan, akkor már a börtönben szabadon énekelhetünk! Ott aztán már mindegy nekik, már nem idegeskednek...

- Még egy felet sziruppal! – szóltam oda a kiszolgálónőnek, majd megküsürültem a torkomat. János bácsi egy hangvillát vett elő a zsebéből, és hozzákoppintotta az asztalhoz, majd így szólt:

- Kezdjük a Maroknyi székellyel, fiam!

**(Ferencz Imre: Történelmi lóárverés, Státus Kiadó, 2005)*

VICCEK

Két székely atyafi nézelődik a vásár után a brassói Fekete templom körül. Csodálják az öreg építményt, megnézik a Honterus-szobrot, majd távolról nézik a tömött tornyot, melynek ablakain át jól látszik a nagyharang.

- Mondja, bátya - szól a fiatalabbik - hogyan kerülhetett az a hatalmas harang a toronyba?

- Hát hogyan másképp, mint csengettyű korában?

*

Székely bácsi rákos lesz. Elmegy a fiával a kocsmába, mondja a haverjainak:

- Hát, már nem sokáig iszogatok köztetek, hamarosan elvisz az AIDS. A fia csodálkozik, majd amikor indulnak haza, megkérdezi:

- De apám, nem is AIDS-e van, hanem rákja!

- Persze, de így legalább egyik sem fogja összeszűrni a levet anyáddal.

*

Székely bácsi nagy kínlódás közepe borotválkozik. A gyerek:

- Mi a baj, édesapám?

- Életlen a beretva. Nem viszi a szakállamat!

- Ne mongya mán' édesapám, hogy keményebb a szakálla, mint az a konzervdoboz, amit most nyitottam ki vele!

*

Székely fiú hazaérkezik Budapestről, visz az apjának egy dobozos sk. Apja elveszi a sk, előkapja a bicskáját, és kezdi bontani a dobozt, mire a fiú rászól:

- De idősapám! Itt ez a kallantyú. Arra való, hogy az ember meghúzza, ski van nyitva a doboz.

- Na, igen! Annak, akinek nincsen bicskája!

*

Az öreg székelynek megbetegszik a tehene, és kihívja az állatorvost. Az orvos fölírja a receptet amivel az öreg bemegy a városba, majd amikor visszaér, azt mondja a feleségének:

- Te' asszony! Kóstold meg a gyógyszer, nehogy valami baja legyen a tehénnek!

*

**BŐJTÖS
ÉTELRECEPTEK**

Töltelékes káposzta

Hozzávalók: két-három fej savanyú káposzta, 1 kg. rizs, 75 dkg. hagyma, 8-lo tojás, só, bors, paprika, ételízesítő, 0,5 liter olaj.

Elkészítése: a káposztát szét-szedjük és az ereket levágjuk, a középső részt (cikát) összevágjuk és megőröljük. Ez általában a káposzta felét képezi. A hagymát apróra vágjuk, olajban megdúsítjuk, majd beletesszük a paprikát, az előre külön megfőzött rizst, a 4 darab felvágott főtt tojást és a megdarált káposztát. Folytonos kavargatás közben hozzá adjuk a többi jól felvert nyers tojást. Ízlés szerint sóval, borssal és ételízesítővel fűszerezük. Ezek után elkészítjük a töltelékét a szokásos módon, majd körkörösén fazékba rakjuk, közepébe vágott káposztát teszünk, vízzel feltöltjük, és lassú tűzön főzzük, majd tálaljuk.

Hazug erdélyi csorba

Hozzávalók: hat-nyolc darab közepes sárgarépa (murok), két fej hagyma, két-három petrezselyem gyökér, egy darab zellergumó, három-négy tojás, 0,5 liter tejföl, olaj, személyre számítva egy evőkanál rizs, liszt, só, ételízesítő, tárkony, ecet.

Elkészítése: a zöldséget apró kockákra vágjuk és olajban megdúsítjuk, majd feltöltjük vízzel, beletesszük a sót, ételízesítőt. Miután majdnem megfőtt a zöldség, beletesszük a rizst, és tovább főzzük, vigyázva a rizsre, hogy el ne főjön. Közben elválasztjuk a tojás sárgáját a fehérjétől, az előbbihez hozzáadunk egy kevés lisztet és a tejföllel sima eresztéket készítünk. Az így elkészült masszát beleöntjük a levesbe úgy, hogy ne fusson össze. Ezután belekavarjuk a tojásfehérjét, hozzáadjuk a tárkonyt, ízlés szerint ízesítjük, majd levesszük rögtön a tűzhelyről és tálaljuk.

Szőcs Ilona

REJTVÉNY

	II.	ARAB FÉRFINÉV	TAKARÍTÓ ESZKÖZ	IRÁNY-JELZŐ	NÉVELŐS LÉGÚT	...PÁL ŐR	TÜL RAK	NŐI NÉV	LEN ROMÁNUL	CSALÓDÁS	ÓV	BÁNATI NÉMET	D AM J PÁPASÁJ	GYERMEK SEREG
I.	N													
MEG- GYÁSZOL								KINT						
TETTET ELŐZŐEN								ÉDESSÉG			FÉRFINÉV			
PÓT ELEDEL				KÖLTŐ							FÉNY-			
KONTI- NENS				LÉGZŐ- SZERV				ROMÁN			INTÉZET			
V		EG					KÁVÉ- ÜLEDEK	AKKOR			BÉKA	SZÓRMI		M
OLDÓ- SZER						FÜTŐ- MADÁR			KIPEG-					
NÉVELŐI		FOGHÓS				FÉRFI- NÉV			TÖBBE			BIBLIAI HAJÓS NEM ELŐRE		
BEC- ERKA		FOGOLY				HÖRDÖ- MÉRTÉK					ZAJ			
KÖZ-AM-I TENGER						ANGOL VÁROS					SZELLEME			
FIJNÉV						SPANJOL FOLYÓ				RÉSZEG				
SÓT,MI TÖBBE						Magyar történet műzsája, Vésd föl ezt s örök tábládra Vedd föl ezt s örök tábládra Vésd föl ezt a nagy napot!					DARAB			
NYELELŐI			HÖRDÖZ- HATÓ SZÁM.GÉP			Petőfi Sándor "15-dik március 1848" Kelt. Pest, 1848. március 16-án					RAJZ			
KORTYOLÓ						... (A II. SZAKASZ A REJTVÉNY KIEMELT SORAIBAN.)					TESZ...			
RÉGI SZUNK.				NŐINÉV										KERTI SZERSZÁM
TEREM BEJÁRATI		3.M	SZERPELEM		BABA SÍRÁS	PAP NŐREI	ROB...	LETEZK	NÉMET NÉVELŐ	ADU	GYÜJT			
MÁRNUT VÁROS			ISTEN				R	É	D	Á		BUDA- PESTI EGYETEM		
ÍRÁSMŰ									NEM AZ			FÜL...		
24 ÓRA					HANG- SZER		FIJNÉV		RÉGI	LŐCSE- MEGE	SZILÁ- GYI VÁROS			
TÉT-É- NELKÜLI		RE PÁRJA	GÉGE FEJ		VIRÁG									
JÓKAL-			KERESZT FELIRAT		NEK PÁRJA							ASZTALI TERLT SZÁR- TOTTA		
IZOM- SZALAGA			EGYIK VEZÉR	AZ EGÉSZ			NÉPI ÉNEM, MONDA							
ROM NEM		GUMÓS NÖVÉNY				DOLOG			FÜT		ARANY VEGYÜ.			
SZILVA DARAB		BETŰT VET			NEM MŰKÖDÖK			RÉGEBE	VÍZ- LABDA					
FELTÉ- TELES KÖTŐSZÓ		BÜDZ- MUS ÁGA			GUINEAI ŐSLAKÓ						ATTÓL FOGVA	TÉREL- VÁLASZTÓ	ÉPÜLET- RÉSZ	TÖSSZÁM- NÉV
MEZŐFO- TÁRI VÁROS					ROMANI TJÁRÓ M			PATÁS	GAZDAG					FRONT
TILTÓ SZÓ					ASSZIN KÉP			ZÁRT						

Készítette: Kémenes Sándor

Március 14-én a nagymise után a karcfalvi és jenőfalvi kopjafáknál ünnepi műsorra kerül sor, amelyre mindenkit szeretettel várunk.

A szerkesztők fenntartják maguknak a jogot, hogy a beküldött írásokat rövidítve, illetve szerkesztve közöljék.



Szerkesztők:
Szabó Kázmér
Szöcs László
Németh Szilveszter
A nyomdai munkálatok az Alutus Rt. nyomdában készültek